

Abonamentul:

Pe un an 8 coroane.

Pe jumătate de an 4 cor.

Pentru România și alte țări străine pe an 10 cor.

—
Un număr singuratic
10 filori.

PROGRESUL

Redacția și Administrația Nr. 817.

—
Telefon Nr. 29.—
Apare în fiecare
Sîmbătă.—
Inserate după învoială.—
Manuscripte nu se
înapoiază.

... Nu vrea să 'nțeleagă.

Maî multe ziare românești, în frunte cu „Romănul“, însuși organul oficial al partidului nostru național, dau în vileag o mare mizerie, să-î zicem și ei: națională. Ba maî auzi pe unii bombonind, că n'a făcut bine „Romănul“ că descopere un asemenea păcat național; păcatul de a nu sprijini presa românească. Maî mult: păcatul de a nu-ți plăti la vreme abonamentul. Din pricina asta „Romănul“, ziarul nostru cel maî de frunte, a fost nevoit a-și strîmtora cadrul textului zilnic și dacă nu-și vor plăti abonații restanțele, e amenințat chiar cu peirea.

Și dacă și „Romănul“ simte durerea acestei nepăsări naționale, își poate oricine închipui, cât de greu ne zvîcnește junghiul acesta pe noi cei dela priferii. Așa de pildă „Progresul“ nostru, a răsărit și el într'o masă mare românească, în scopul de a servi și el la rîndul său îngeneral interesele popoului român, prin cultivarea limbei noastre românești și înspecial prin apărarea de influința străină a românimeii compacte din părțile sudbănățene. În fine dacă apar aici în localitate de peste 40 de ani foii germane și maghiare, ne-am socotit și noi cei grupați

în jurul „Progresului“, că avem sfînta datorie să avem și o foaie românească a provinciei noastre românești. Cine s'ar fi gîndit pe vremuri, maî ales după ce isbutiserăm a ne încălzi de unele mici biruințe naționale, că o să dăm de atitea obstacole. Am înființat gazeta și i-am dat drumul cu programul ei cunoscut, dela care până'n momentele de față n'am făcut nicio abatere. Dimpotrivă, din multe părți ni-se adresează cuvinte de înbărbătare. Cu numărul viitor intrăm în anul al șaptelea, fără ca cineva să ne poată băga de vină că n'am fi stînd neclintii la postul nostru. Am făcut cît ne-a fost omește cu putință. Putem dovedi cu colecția, că am făcut analize de o supremă importanță pentru cultura generală a cititorilor noștri. Și dacă n'am izbutit a face în unele privințe și maî mult, vina rezidă în neapăsarea unora, cari sub diferite pretexte n'au găsit de cuviință a pune umărul împreună cu noi, și a altora cari în mod și maî condamnabil ne-au pus și ne pun mereu bețe în roată. Astfel unii cică am înființat foaia ca armă de partid, alții earăși ne găsesc spinii în colesă: ba că nu scriem destul de pe înțelesul tuturor, folosind „greșit“ vorba *intellectual* înloc de *intelligent*, ba că ortografia noastră e pocită, ba că pomenim prea des

numele lui Șeghescu, ba că am strigat osana încercătorilor de a înființa un liceu în Oravița, ba că prin ideile noastre „prea liberale“ tindem la dărîmarea bisericii lui Christos ș. a. m. d. Toți din toate părțile, acești calumniatori ai noștri, vorbesc eac'asa în vînt, fără a putea documenta niciuna din nedreptele lor învinuirii.

Rămîne că din prilejul acestei dări de seamă să spunem noi verde, că toate învinuirile *neabonaților* noștri se reduc la vechea intrigă ce s'a zămislit încă în jurul leagănelui acestei reviste. Ș'anume, unora nu le convine, n'au tăria sufletească de a vedea pe alții făcînd ispravă, ear alții, prin învinuirile lor puerile, își caută o ușită de a scăpa de — plata abonamentului. O altă categorie de nepăsători, cari ne îngreunează și maî rău toate rosturile, sînt *restanțierii*. Avem, domnule, și cititori cari nu nu plătesc cu anii abonamentul. Eminescu cînd a înfierat pe ai „Grecotei cu nas subțire, Bulgăroi cu ceafa groasă“, trebuia să nu scape din vedere nici pe „Romănași cu pelea groasă“, de cari nu plătesc abonamentul la foii, decît numai cînd îi dă de gol în fața lumii și a judecătoreiei. Lor nu le pasă de provocări, de amenințări; oamenii aștia bagseama n'au conștiință. Îi ceri datoria, eară — omul cel fără conștiință... nu vrea să 'nțeleagă!

Redacția.

FOILETON.

Spionii.

Trecuseră vremurile pline de volbură, cari întunecau văzduhul Țării românești, acum vreo treizeci și cîțiva de ani. Războiul maî trăia doar în jocul copiilor și în poveștile din gura sobei, unde vitejia Romănului tot se maî încăera cu în-cînta dirza păgînului, care dela Mirceștii, dela Stefanii și dela Mihaii noștri încoaci, nu maî știa, ce-î frica.

Vitejia maiorului Șonțu, a căpitanului Valter Mărăcineanu și curajul bărbătesc al sergentului Grigorie Ion, tot maî îmbărbătau sufletul urmașilor, orcît de trudit ar fi fost el, sub povara grea a necazurilor vieții; ear prin șanțurile satelor se maî vedeau încă parapete și întărituri turcești luate cu asalt de micii ostași români, îmbrăcați numai în izmenețe și înarmați cu puști de lemn și săbii de cucută.

Un astfel de duh războinic domnia și la noi în Ruginoasa, cutoatecă bătrînii noștri au prins arma numai pentru nevoile altora și nicidecum pentru a-și mări vaza lor și a-și apăra moșia proprie. „Cînecrețul“ și Solferino trăesc în legendele noastre departe de sufletul românesc, înfățișîndu-ne maî mult vremuri pline de un romanticism medieval, cu ciocniri de cavaleri în zale, pe alocurea ridicole și lipsite de însuflețirea firească a Romănului, așa cum ne-o spune cîntecul dela Solferino de vale:

„Capitane nu te bate,
Că-ți pierzi cătanele toate!“

Războiul cu Turcul însă a trecut ca un fior prin inima Romănilor de pretutindenî, reînviînd mîndria strămoșească, umilită veacuri dearîndul de străinii și reții și lacomi după avutul altora.

Ruginoasa împărția și ea nemărginita bucurie a repunerii păgîne și a scuturării lanțurilor sclăviei. Ea încă și-a avut eroii ei în luptele de pe cîmpiile Bulgariei, pe cari îi pomenia cu drag prin șezători, pela poveștile bătrînilor și chiar în pomelnicele praznicelor maî marî. Erau niște ciobani voinici, cari pe vremea freamătului de vrajbă și-au năpusit turmele în balta Dunării și-au pornit-o spre Calăfat, unde s'au înșirat în oastea domnească. De atunci li-s'a pierdut urma. Se zice, că fiind mînați ca vedete încolo spre Plevna, ar fi fost atrași în cursă de nescăi spionii grecotei, cari făceau slujba aceia rușinoasă, pe lire de aur grele, și-apoi sfășiati de haita păgînă fără nici-o milă și fără frică de Dumnezeu.

De atunci Ruginoasa fierbea de ură împotriva spionilor, cari își vind sufletul pe bani și calcă în picioare legile dreptății. Era vai de îndrăznețul acela care s'ar fi încumetat să facă spionul, cînd se jucau de-a bătaia, căci se ducea ologit acasă. Ear bătrînii lacrimau în toiul povestirilor, cînd venia vorba, decite-o stîrpitură de om numai cît pumnul, sărac lipit pămîntului, flămînd și gol, de curgeau zdrențele de pe el, și ce să vezi, maî neică, se ruga plîngînd să-î dăm o bucatură de pine și să o luăm la stînga că prindem dușmanul în coaste, altfel ne înghite pămîntul... și cum o cotiam, ne pomenim cu plumbii Neamțului deși ca crîndina în spatele noastre...

Așa era Ruginoasa pe atunci, și poate și

astăzi, căci mare e nedumerirea oamenilor și ticăloși se găsesc destui în toate vremurile și în toate locurile.

Dar, cum am spus, furia aceasta trăia numai în povești și în jocurile copiilor. Incolo lumea se obișnuise demult cu liniștea și-și vedea de treaba ei. Pănăcînd într'o zi sunetul clopotului celui mare, bătut în dungă, a umplut de groază întreg hotarul Ruginoasei.

Era în Sîmbăta Rusaliilor. Ruginoșenii îm-prășiați pe cîmpul plin de roadă, dedeau zor să isprăviască cu sapa pentru a se hodi liniștiți în zilele de sărbătoare. Acasă doar cite-o babă maî neputincioasă și colo și colo micî grupuri de copii răzleți, de maî dedeau viață satului aproape părăsit. Cîinii dormiau lungiți la umbra gardurilor și găinile se stîrceau lenoase în cuiuri de țărîna, cu ciocul căscat în arșița cam vremelnică a soarelui. Rîndunelele dedeau micî țircoale în jurul bisericii, pentru a se înșira earăși cu sutele sub streășna umbroasă a turnului. Cioarele cloncăneau a ploae în stoluri marî, flămînde, numai sapa harnică a țaranului trăgea cu îngrijire pămîntul umed în moșoroaie bogate, pline de nădejde, și dătătoare de hrană pentru toate jivniile viețuitoare.

Dincînd-încînd se opria la poarta satului citeo trăsură boerească sub coviltirul căreia zăcea nepăsătoare în umbră citeo mutră simandicoasă de procatăr ori de „inspectăr“, grav ca un profet, și arunca în batjocură uu ban ori doi, stolului de copii, cari se întreceau să deschidă poarta. Ear el, boerul, se distra privind la povoiul acesta de blozi murdari, hrăniți cu poame pădurețe, cum zvîrcoliau tihniți în țărîna, să apuce răsplata

Comunicarea d-lui Iorga la Academie.

Un public numeros, în mare parte studenți, a urmărit interesanta comunicare pe care d-l Iorga a făcut-o la Academie. D-sa și-a intitulat-o: „Notele unui istoric cu privire la evenimentele din Balcani“.

Ideia fundamentală a d-lui Iorga se poate enunța pe scurt într-o simplă frază: în viața politică a poporului Bulgar din veacul al optulea până în al 12-lea, a preponderat elementul valah și albanez.

Cu competența-și cunoscută și cu un mare lux de date și nume istorice, d-l Iorga a examinat rînd pe rînd cele trei perioade ale istoriei popoarelor din peninsula balcanică, pentru a dovedi afirmația de mai sus.

Pela anii 800 găsim două căpetenii bulgare, numiți Perganus și Sabinus. Numele acestea sînt de origină romană și arată că pe vremea aceia predomină elementul romanic în alcătuirea politică a Bulgarilor. Cultura și tendințele nu erau slave ci eline.

În veacul al nouălea Bulgarii au primit creștinismul.

Tendința de expansiune spre nord a Bulgarilor s'a izbit de rezistența disperată a Germanilor și Ungurilor. Ei au împiedicat formarea unui mare stat slav, care să se întindă dela porțile Constantinopolului până în Moravia și Panonia.

Examenînd viața de stat, subț țarul Simion și urmașii săi, d-l Iorga arată că n'a fost propriu zis o viață națională bulgară, ci mai curînd o perioadă de confuziune, cînd țarii Bulgari voiau să ia locul împăraților Bizanțului.

Luptele lui Samuel contra bizanțului nu sînt lupte dela popor la popor, ci mai mult răscoale, la cari elementele vlah și albanez au luat o parte preponderantă. Numele de Gavril-Roman, fiul lui Samuel, e semnificativ.

Al doilea imperiu bulgar are același caracter vlaho-albanez. D. Iorga aduce în

sprijinul acestei afirmări un mare număr de dovezi istorice.

Examenînd, în trecut, formarea statului sîrb, d-l Iorga arată că Sîrbii au avut cultură latină și au fost catolici, ear nu slavă, și n'au fost ortodocși la început.

Trecînd la imperiul zis româno-bulgar al fraților Assan, d-l Iorga arată că nici în această epocă nu a existat o viață națională bulgară, că Ioniță n'a fost decît un doritor de a se substitui împăraților bizanțini.

Abia la venirea Paleologilor pe tronul imperiului bizantin Bulgaria s'a delimitat și a început să se nască o conștiință națională deosebită de aceia a restului imperiului.

Tessalia și Epirul au trăit subț un regim special, autonom; cu un caracter marcat albano-vlah.

Bulgaria cea nouă începe decî abia în veacul al 13-lea pentru ca în veacul al 14-lea să cadă sub dominația turcească.

D. Iorga dovedește că Dobrotici, care a dat numele său Dobrogei, nu era decît un condotier bulgar, care s'a așezat întîi la Midia apoi la Caliacra. În Dobrogea el a dus lupte în contra Genovezilor, fiind în slujba venețienilor. El n'avea niciun fel de titlu oficial.

Mircea-cel-Mare și Vlaicu Vodă au stăpînit la 1387—1407 ținutul de azi al Dobrogei, „până la Marea cea mare“.

Dupăce a rezumat punctele principale din lungă și interesantă sa comunicare, d. Iorga a conchis că pe baza adevărilor istorice constatate, se pot respinge unele pretenșii drepturi „pe cari le susțin azi cei interesați a altera acest adevăr“. (V. N.)

IGIENĂ.

Masagiul

de Dr. Eggebrecht & O. Schorch.

Nu se poate ascunde ce binefacere mare poate aduce masajul pîntecelui, dar nici aceia că tocmai acest masagiu dă prilej des la capitolul despre „efectele rele ale masagiului“. La toate masagiurile este necesar a auzi părerea medicului

despre cazul în chestiune, dar mai ales aci este îndoit de necesar. Multe sînt cauzele deranjurilor activității intestinale, cari reclamă masagiul. Prin urmare masagiul pîntecelui trebuie făcut totdeauna cu cea mai mare băgare de seamă. Masorul trebuie să aibă meru în vedere, că are subț mîni o parte din cele mai nobile organe, cari se pot ușor răni, fiindcă printre ele nu se găsesc părți de schelet.

Pentru masarea pîntecelui acesta va fi despoiat, dar nu este nevoie de a se lăpăda cămașa, și coapsele încă vor remîne îmbrăcate. Și acest masagiu se poate executa la ambele părți, aci însă presupunem că masorul stă pe partea dreaptă a pacientului culcat pe spate. Deoarece cele mai multe persoane sînt foarte simțitoare la această parte a corpului, deaceia trebuie să ne deprindem cu băgare de seamă, de a suferi mîinile masorului pe pîntece, ceiace de multe ori se face cu multă greutate.

Tragerea peleii și a mușchilor. Pelea pîntecelui o tragem în două direcțiuni, anume partea peleii deasupra umbilicului înspre fosele axilare și aceia de desubț înspre îndoiturile inguinale.

Putem renunța la executarea părții prime, fără inconvenient, dacă cămașa pacientului ne ne împedecă; ear în caz că o facem, punem mîinile cu degetele depărtate aproape de umbilic, ca apoi să le împingem de ambele laturi la fosele axilare. Altfel stau lucrurile cu partea a doua; aceasta să se facă foarte temeinic. Mai întîi punem mîinile, degetele fiind înapoi, pe flamuri și le tragem înainte. Să avem grijă ca toată suprafața marginală să fie aplicată pe pele; ear cînd aceasta a ajuns în regiunea inguinală, atunci se va rădica și punem fața internă, degetele fiind lipite unele de altele, la egală înălțime.

Apoi punem tenarul pe umbilic, degetele să fie îndreptate înafară, și tragem înspre îndoitura inguinală, unde încetîșor suim degetele însus, terminăm trăsătura ca pe cea primă. Aceste trăsături de pele trebuie repetate mai de multe ori, fiindcă cu ele se liniștește pacientul și se deprinde mai repede cu tratamentul.

Veritabilul masaj de mușchi nu se poate executa pe pîntece, dar se recomandă a lucra asupra mușchilor întregului strat al pîntecelui prin mișcări circulare. Facem aceste mișcări punînd mîna dreaptă cu fața internă a degetelor lipite unele de altele, și mult întinse, pe partea dreaptă, lingă regiunea beșiceii, apoi merge în cerc, fără întrerupere, împrejurul umbilicului, întîi însus, apoi transversal, și în fine la stînga înjos, împrejur până la regiunea beșiceii. Beșica o ferim și începem din nou pe aceeași cale. Spre a lucra mai puternic, putem pune cele 4 degete ale mîinii stîngi pe cea dreaptă și astfel executăm cercurile.

ridicolă, ce li-se arunca ca la cîni. Și pînăce învingătorul ieșea de subț povara concurenților, abia sufîind de oboseală, cu banul în dinți și tocmindu-și hainele zdrențuite, ciocoiul îngîmfat trecea prin partea cealaltă a satului unde repeta aceeași scenă.

Cam pe la vecernia cea mare niște oaspeți neobișnuiți bătură la poarta satului. Înfațșarea lor curioasă a însuflat prea puțină încredere micilor portari, cari au luat-o care încătrău, strîngînd cît le lua gura: „Vin Turcii, uă!“

Strigătul acesta, în care se mai ascundea încă ceva din groaza strămoșească, a trecut ca un fulger dintr'un cap la celalt al satului, trezînd din amorțeală tot ce mai avea răsuflare. Moșnegii proptiți în bîte, tirîndu-se încet spre poartă; babe scofîndu-și cu frică capetele sbîrcite pe geamuri, copii pitulați cu temere subț cojoacele bătrînilor, întregă ceata aceasta de infirmi părea că cerșește mila „cutropitorilor“ prin înfațșarea lor umilită.

În vraja cam aceluiași sentiment de nesiguranță „convoiu“ turcesc defila pe dinaintea cășcioarelor, în care spaima de veacuri se scormonise earăși. Convoiu era compus dintr'o căruță bine ferecetă, legată în urma unei gloabe de cal slab și urît ca un stîrv. Subț osia de dinapoi mergea cu capul agale un cine bălan, care nu-și părășia locul, cașicînd ar fi fost legat acolo. În căruță o fată tînără, cu fața arămie, cu sîni goi în bătaea razelor de soare-apune, împărăția ujina cu o măimuță îmbrăcată într'un fel de atilă roșie, cu nasturi scilpicioși. Pe delături mergeau două „lifte spurcate“ late în spate, cu șalvari largi de aba groasă, încinși cu chimire roșii de merinos. Fața lor bronzată contrasta cu roșul aprins al fesurilor, subț care se ascundea un păr negru și

creț de o bogăție etiopică. Cu îndrăzneala lor orientală cei doi „Turci“ cereau și pe-o parte și pe alta într'o limbă necunoscută probabil bucățele pentru întreagă ceata. Lumea se retrăgea sfioasă de dinaintea lor și închidea porțile, lăsîndu-i pradă cinilor, cari și ei lătrau din depărtare, ca asupra unui dușman temut.

În scurtă vreme convoiu a ajuns înaintea bisericii. Crîznicul, un bătrîn luptator dela Königrätz, care purta o fală medalia războiului, voia tocmai să toace vecernia Rusaliilor, cînd dă deodată cu ochii de grupul acesta de străini curioși.

Ca un trăsnet i-a venit în minte războiul cu Turcul, ale cărui victime nu putreziseră încă, Plevna, ciobanii noștri atrași în cursă, umilirea lui Osman și întreg visul acesta prefăcut deodată în pofta ferbinte de răsbunare a liftei păgîne.

„Șpionii!“ și-a zis el strîngînd cu tremur în mîna cheia bisericii.

Aștia nu's altceva decît „șpionii!“ Strigați în lume, copii, grai unei cete de copii, plini de spaimă, că au venit șpionii!

Renăscut ca în vremurile de vitejie de odinioară, crîznicul urcă cu o încordare tinerească scările bisericii pînă sus în clopotniță, și abia trăgîndu-și sufletul de oboseală, începu a bate cu putere clopotul cel mare cu ciocanul în dungă. Undele plîngătoare se împrăștiau jalnice ca cîntecul de mort, în toate părțile hotarului, mișcînd cu durere inima celorce le pîndiau. Rîndunele speriate să împrăștia și ele în toate părțile legîndu-se par'că în zborul lor pe undele sunetului de clopot și ducînd cu cîripitul lor straniu peste tot cuprinsul vestei primejdiei.

Muncitorii s'au oprit speriați din lucru, și

răzimați în coada sapei ațintiau urechile pentru a deosebi mai bine glasul deznădăjdut al clopotului. Și cînd sunetul lugubru vibra tot mai jalnic în văzduh, ca în vremuri de grea încercare, toate sapele se ridicară ca una, pentru a ehema lumea să-și apere moșia și legea. Cete întregi se strîngeau spre sat din toate părțile hotarului și în cîteva minute pe ulițele Ruginoasei furnica lumea amenințătoare, în același timp înșă muncită și de o firească nedumerire.

„Ce e?“ se întrebau cu toți cercetînd cerul și pămîntul cu mânia lor de potop și de pară. Niciun semn de ură dumnezeiască însă. Cerul limpede, ca un vis curat și pămîntul liniștit ca un copil în leagăn.

„Șpionii!“ strigară din toate curțile stolor. de copii ascunși de frică povestii crîznicului; au venit șpionii, sînt cu mîinuțele în biserică:

Oamenii, cuprinși și ei de un fior de groază, dădură năvală spre piața mică a sfîntului locaș. Cît te-ai șterge la ochi o oaste întregă s'a năpustit asupra bieților străini, în cari groaza îngheță singele. Rugătorii, tirîndu-se în genunchi cu mîinile ridicate spre cer, cereau iertare și milă mulțimei înfierbîntate de puterea neînfrîntă a ureii și a blăstămului strămoșesc împotriva ticăloșiei păgîne.

Așțați de crîznic însă Ruginosenii nu voiau să cunoască nicio milă:

„Șpionii ticăloși!“ strigă crîznicul amenințînd cu cheia și apropiindu-se chiar de unul din ei să-și zdrobiască capul; — „lifte spurcate, ați venit să ne sugeți singele, mișei bătuți de Dumnezeu cu rugina feții, la pămînt cu voi, că vă ia mama dracului!“

Nu era de glumit. Nenorociții erau în ghiarele morții.

Din fericire s'au găsit și oameni mai blăjini,

Frământarea grăsimii. În multe cazuri, mai ales la persoane feminine, se găsește sub stratul pîntecelui a adunătură groasă de grăsime, pe care o tratăm cu frământarea spre a o înlătura. În acest scop apucăm o cută de piele cu o mînă, adevărat degetul mare și celelalte 4, și ne încercăm a sfărâma grunții de grăsime ce se pot simți; mîna a doua urmează cu aceeași activitate. La această frământare de jos însus și de sus înjos tot mai departe, peste toată suprafața pîntecelui. Regiunea umbilicului și beșiciei va fi omisă. Este necesar a executa aceeași parte a masajului foarte liniștit și moderat, spre a evita durerea.

Intestinul gros. Partea cea mai importantă a masajului pîntecelui este tratamentul intestinului gros, a cărui funcțiune insuficientă motivează adeseori acel masaj. În multe cazuri pentru masajul intestinului gros este avantajos de a pune pe pacient ca să-și înconvoae piciorul dela încheietura genunchilor și a coapsei.

Mai întâi tragem intestinul cu o mînă (în acest caz cu dreapta) de toată întinderea sa. Spre a executa această tragere, punem fața internă a celor 4 degete, în regiunea intestinului orb (apendice) astfel că vîrfurile să fie îndreptate spre pept, ear palma să fie rădicată. Acum mergem cu degetele puțin la adîncime și le împingem însus, urmînd intestinul, primprejurul colțului osului intestinal, înafară, până ajungem sub cele 12 coaste. Aci întoarcem palma spre înlăuntru, înctî dunga degetului mic zace pe marginea coastei, fără însă a slăbi degetele. Acum trăsătura va fi condusă înainte pe sub coaste, întorcînd înjos palma ce stă meru rădicată, și așa tot întorcînd degetele, luncă mai departe, până se vor îndrepta înafară, pe sub marginea coastelor stîngi, făcînd trăsături până departe sub cele 12 coaste. De aci tragem mîna înainte, și înjos, împrejurul cotului osului intestinal la regiunea inguinală, unde sfîrșește trăsătura. Repetăm această trăsătură mai de multe ori și apoi îl întărim, punînd mîna stîngă pe cea dreaptă. Cînd mîna dreaptă face trăsătura, să ne orientăm cu stînga, ca să lucrăm apoi cu atît mai sigur.

După tragerea intestinului, îl vom trata totdeauna în aceeași direcțiune, cu un fel de frământări frecătoare.

Punem în regiunea intestinului orb fața internă a falangetelor mult întinse a degetelor 2, 3, și 4 și progresăm, făcînd cercuri mici pe intestine, și pătrunzînd pe cît posibil de adînc în perețele pîntecelui. Și aceste frecări pot avea mai mare efect prin suprapunerea mînei stîngi. La urmă punem mîna stîngă în modul arătat în regiunea intestinului orb, pe cea dreaptă sub coaste la dreapta, degetele îndreptate înafară, și tragem

acum intestinul, odată cu ambele mîni, dealungul mersului sau până la regiunea inguinală stîngă.

Observ. Se recomandă înainte de a începe masajul propriu al intestinului gros a supune unui masaj prealabil (tras și frământat frecător) partea sa descendentă, adevărat finea intestinului, spre a căștiga loc. Vom da atențiune părților părăoase ale porțiunilor în chestiune, la toate manipularile descrise până aci relativ la masajul pîntecelui; de asemenea vom evita orice apăsare pe intestinul orb, deoarece el este foarte simțitor. Frământarea intestinului gros, recomandate de mulți, este mai totdeauna nepracticabilă; în tot cazul un tratament temeinic cu frământări frecătoare este totdeauna cu succes.

Ciocănirea și zguduirea. Ciocănirea se execută cu folos pe pîntece în modul următor: Încheiem mîinile, ca pumnii leger și cu fața sa internă ce îl lăsăm să cadă foarte ușor pe întregul înveliș al pîntecelui, mergînd încoaci și încolo. Să ne ferim de a cauza cu ciocănirea durere, căci atunci efectul binefăcător poate ușor devini dăunător.

Visceralele pîntecelui se zguduesc punînd o mînă plan pe pîntece, și facem lovituri în sucursiune în adîncime, cînd încheietura mîinii este mult dată pe spate. Putem conduce zguduirea și cu ambele mîni, punîndu-le una peste alta, sau una lingă alta. Finea masajului o alcătuiește totdeauna trageri de pele multiple, cum au fost descrise. Ca mișcare în legătură cu masajul pîntecelui, punem să facă încovoeri, și întinsături ale trunchiului, cum și îndoirea genunchiului și earășî îndreptarea cu sau fără rezistență.

Observ. Înainte de tragerea pîntecelui să se facă totdeauna deșertarea bășiciei și dacă este posibil și a intestinului. La persoane feminine să nu se facă niciodată masajul pîntecelui cît timp ține indispozițiunea.

Adaus. Masaj complex. Cele de mai multe ori sînt numai părți singurate ale corpului, cari au nevoie de masaj, dar nu este rar, că unele persoane cer a li-se face masajul întregului corp, cînd sufer de durere generală sau alte asemenea. În asemenea cazuri nu prelucrăm fiecare parte, după prescripțiile date până aci, ci se va face numai o trăsătură de pele puternică (de 4—5 ori) precum și frământare a fiecărei părți (de 3—ori), înfine și o ciocănire. Tragerea trebuie făcută repede una după alta, spre a evita oboseala și răceala. În scopul din urmă nu se va desbrăca pacientul prea mult, ear spre a evita cea dintîi, să nu ne apucăm niciodată de un masaj special al vreunei părți, în timpul cît se face un masaj complex. Este foarte importantă seria, în care se prelucurează părțile singurate, mai avantajoasă este următoarea ordine:

Începem cu capul (cînd ar fi cerut într'adins, el poate fi lăsat fără vreo daună), urmează gîtul, brațele (începînd cu mîinile), peptul. Până aci pacientul poate șede. Apoi masăm spatele, după care se poate pune cămașa, mergem apoi la picioare și la urmă la pîntece. Aci ajunge neteziri de pele și trăsături puternice ale intestinului gros.

Ca încheiere a întregului masaj, facem mișcări active și pasive. Un masaj complet pe cît posibil să nu treacă de trei sferturi de oră.

Masaj la lumbago. Lumbago este o îmbolnăvire reumatică a mușchilor spinterci, care se manifestează foarte neplăcut printr'o imposibilitate de a pune în activitate. Deaceia vom trata în acest caz tot spatele cu trăsături de pele foarte puternice și cu frământări, mai ales frecătoare, căci mușchii mai profunzi sînt mai dureros atinși. După aceea dispunem să se facă mișcări de trunchi în toate părțile.

Masajul la torticolis (întepenirea gîtului). Altă afecțiune reumatică foarte frecventă este așa numitul torticolis. În acest caz tratăm mușchii gîtului (sternoleidomastoidul, partea superioară a mușchiiului trapezoid și mușchii laterali, profunzi ai gîtului) cu trageri îmbelșugate și cu frământări, precum și cu frecări și ciocăniri, după aceea facem și spunem să facă mișcări de ale capului în toate părțile, precum și ridicări și coboriri de brațe și de umeri.

Masajul la ischias. Ischias se numește inflamațiune foarte dureroasă a marelui nerv sciatic, care își trimite ramurile sale prin tot piciorul. Prin urmare facem masajul piciorului, după aceea frecînd, mergem prin breazda părții posterioare a coapsei, dela genunchi până la plica foselor. Și mai facem în această regiune ciocănire foarte temeinică. La urmă facem încovoeri și întinderi dela încheietura genunchiului, precum și mișcări ale articulației șoldului.

Masajul piciorului plat. Masajul piciorului plat constă mai ales în prelucrarea temeinică a mușchilor, cari se întrebuintează la rădicarea și coborîrea (întinderea și înconvoarea) piciorului și degetelor. Vom masa deci piciorul și fluerul piciorului, cu deosebită privire la călcîi și la mușchii osului și tibia. Ca încheiere facem rădicarea coborîrea, sucirea înlăuntru și înafară și rotirea piciorului.

Masajul după fracturi de oase. La mulțimea fracturilor osoase, cari prin funcționarea mașinelor se întîmplă mai în toate zilele, trebuie să ne gîndim și la masaj, care aproape exclusiv formează cura lor ulterioară.

Dacă osul s'a fert earășî după potrivirea sa, apoi se face împrejurul locului rupt o rădicătură (calus) mai mult sau mai puțin forte, zgîrcioasă.

carî cereau cu hotărîre judecătorilor la moarte — căci asta era să fie sfîrșitul — să întrebze orișicum și stăpînirea, ce-i de făcut?

După multă chibzuială s'a hotărît să se trimită la „inspectăru” al mare din Făgăraș două ștafete călări, cari se vestiască primejdia ce i-a ajuns și să ceară preafinalul sfat al Măriei Sale. Până să vină cu răspunsul, avea să treacă două zile întregi. În timpul acesta „spionii” au fost ferecați cu ștreanguri tari de roșile căruței și nu li-s'a dat hrană decît cite-o gură de apă. Măimuța și cînele au fost omorîți cu pietri și îngropați în alt hotar departe de granița Ruginoasei.

Străji puternice înarmate cu furci au fost rînduite zi și noapte de pază lingă liftele primejdiioase, cari se zvîrcoliau în strînsimea dureroasă a lanțurilor.

Fata plîngea cu hohot, sfășiată mai mult de chinuri sufletești decît de urmele ștreangului, care-i amortise brațele și mijlocul, de nu le mai simția. Trupșorul ei fraged de copilă a fost ușor învins de brutalitatea omenească și încurînd părăsită de ultimul strop de împotrivire; ea se lasă biruită în puterea ștreangurilor, cari se ascundeau în carnea ei moale ca pașiștea. Vaetele ei erau tot mai slabe, pînăcînd dela o vreme încetară cutotul.

„Dați drumul fetii, măi! Nu vedeți, că moare!”, strigă aprins un flăcău voinic, ca un munte, care venise și el să vadă „spionii”.

„Pe tine nu te-a întrebă nimenea!” se răsti la el una din străji, strîngînd în mînă furca de pază.

„Te întreb eu mîneni, de nu dezlegi fata”, zbercă furios Nică Banu, cel mai voinic și cel mai cu stare flăcău din Ruginoasa.

„Ce, mă?” se răsti earășî pîndurul.

„Să dai drumul fetii, păgînule, că ești mai

păgîn decît ei!” răcni flăcăul și se oprî amenințător în fața paznicului îndrăzneț.

„Mă Nică! săriră ceialalți pînduri, vezi-ți de treabă, mă!

— De nu sloboziți fata, vă sorb pe toți de pe fața pămîntului, cînilor!

— Mă Nică! Mă Banule! Fii pe pace, mă!

— „Nicio pace!” grăi flăcăul cu hotărîre, și scoțînd cosorul dela brîu, tăie ștreangurile, cari țineau pe frumoasa Turcoaică amețită de leuca căruții

Pîndurii se uitau unul la altul, fără a îndrăzni să-ntrevină, căci Banu nu glumia, cînd spunea o vorbă.

Fata căzu zdrobită în brațele lui Nică Banu, care plin de milă o așeză mai la o parte în umbra unui tei stufos.

„Vedeți ce-ați făcut, cînilor?” strigă el cu inima sfășiată de durere, căutînd să readucă la viață ființa ceasta dragă, care-i înlănțuia tot mai mult sufletul și tot mai mult îi vrăjia simțurile lui chinuite.

Într'un tîrziu fata deschise ochii ei frumoși și umezi de lacrimile unei dureri ascunse și întrebă plină de încredere pe îngerul ei păzitor:

„Örlür-dür-küj? — Ne omoară?”

— Nu scumpa mea!” grăi cu blîndeță băiatul, cașcînd ar fi înțeles vorba străină a copilei, și începu a o mîngăia cu mîna pe frunte ei recită de groaza morții. „Nu, n'au să vă omoare, căci de-ar îndrăzni să vă atingă numai un fir de păr eu singur am să le sap mormîntul!” strigă flăcăul mai mult paznicilor buimăciți decît încintătoare Turcoiace, care cu sensibilitatea caracteristică ființelor zonei tropice, gîci bunăvoința creștinească a ghiarului.

Purtarea aceasta a lui nică Banu nîmi pe toți locuitorii comunei, și ca vîntul se lăți vestea

că flăcăul a fost vrăjit de Turcoaică, care i-ar fi îgveninat buzele cu otrăvuri, căci se zice, că ticăloasa l-ar fi sărutat pe furis. Cum au prins au prins vestea aceasta, toate șistele din sat s'au pus pe descîntece și într'adevăr au găsit că voinicul a fost vrăjit! Cînd au venit toate cu ulcelele să-i dea să guste de trei ori apă dela nouă izvoare, din nouă hotare, unde s'au scaldat ielele și cei șapte bălăuarî cu nouăzecișnouă de capete, Nică oprî pe cea mai vestită din ele, și în schimbul unei pungî pline cu aur, îi ceru o ploscă zdravănă cu rachiu „fermecat”. Sofia sosi pela miez de noapte cu plosca vrăjită și îmbie pîndurilor din rachiul îmbibat de mirosuri.

Străjile închinară pe rînd în sănătatea stăpînirii, a „inspectăruului” și a fruntașilor comunei Ruginoasa, ca să-i învredniciască Dnmnezeă. să scape țara de lifte spurcate — și încurînd fură cuprinși de un somn adînc și adormiră ca morți cu mîinile întepenite pe furci.

Nică Banu luă doi din telegari săi ca zmei, îi prinse la căruța turcească, aruncă în ea pe cei doi „spionii” mai mult morți decît vii și așezînd lingă dînsul pe frumoasa Turcoaică, care-l înlănțui de gît cu brațele ei moi și mirositoare ca un harem, dădu bice cailor și o porni în goană pe drumul de țară încolo spre ostrovul turcesc, unde se îmbină cerul cu pămîntul.

Nu mult în urmă dispăru și Sofia sgrîptoroaica cu întreagă averea lui Nică Banu topită în lire grele de aur.

Unde s'o fi dus, nu se știe, căci de atunci nu s'a mai auzit nimic de urma lor.

Gheorghe Stoica.

Părțile învecinate de aci de obicei se umflă tare, deaceia prima sarcină a masagiului este de a răsiți umflătura, în care scop intrabuimăm o tragere a peleii, largă, spre a cuprinde întreaga regiune.

Dacă după câteva trageri cedează umflătura, apoi progresăm precaut, frământând mai întâi ușor mușchii cari trec peste locul fracturat, precum și pe cei lipiți de osul rupt și deci părtași la suferință. Treptat frământarea se face mai cu putere, și după masaje repetate ne apucăm de tratamentul al însuși locului fracturat. Acest tratament consistă într-o frecare, dince-ince mai tare, peste toată periferia acelu loc, mai bine u degetul mare, băgând de seamă la tendoane ce ar fi aderente să se miște încoaci și încolo cu precauțiune, deci să se relaxeze. Nu vom face în nicio repriză vreociocănire, chiar și cu mișcările să fim foarte precauți, pe cari mai bine să le punem în aplicare numai după o încuviințare medicală specială.

Inrudite de aproape cu fracturile osoase sînt așa numitele scrintituri, adică smulgeri sau ruperi de mușchi, ca urmare a sucirei sau încovoierii peste măsură a unei încheeturi. La tratamentul ulterior al acestora aplicăm deasemenea tregerea și frământarea mușchilor atinși, cum și frecarea articulației întinse, unde odeseori se află revărsare de sînge. Și aci vom evita ciocănirea și vom fi foarte precauți cu mișcările.

Precum vedem, activitatea matorului asupra multor oameni poate fi de mare folos, dacă se practică în mod corect și cu tragere de inimă. (Aci este o cale care ne poate conduce la o pozițiune recunoscută de către conviețitorii noștri, căci masagiul este una din puținele ramuri de câștig, în executarea căreia și orbul stă apt de a concura pe văzătorii, ba cu o silință pentru perfecționare, îl poate lăsa pe acesta mult în urma sa, pentrucă defapt printr'un simț mult dezvoltat posedă avantajele în mînă).

(Fine).

Dr. Gh. Crăniceanu.

ECONOMIE.

Ridicarea depozitelor dela bănci.

Deputatul Hantos Elemér, a adresat o interpelație ministrului de finanțe Teleszky în chestia ridicării depunerilor dela bănci. Ministrul Teleszky a răspuns, că are cunoștință despre mișcarea păgubitoare a deponenților, cari își scot banii dela bănci, și a declarat, că ține mișcarea de nemotivată și de păgubitoare, în prima linie pentru deponenți înșiși. A spus domnul ministru, că baza fundamentală a creditului modern e aceia, că omul, care nu-și poate valora singur capitalul, îl predă altora spre valorizare. Sistemul acesta apoi se bazează pe încrederea pusă în soliditatea statului, care are să susțină ordinea de drept în stat între orice împrejurări. Statul, care nu poate oferi garanța aceasta, e pierdut. Despre statul nostru nu poate spune nimeni, că nu ar fi în stare să susțină ordinea de drept între orice împrejurări. Cetățenii sînt datorți, deci, se aibă deplină încredere în stat. Raporturile politice externe nu pot să zdruncine această încredere. Convingerea domnului ministru e, că va fi pace și pe mai departe. Dar chiar dacă nu va fi pace, ci va fi război, nu e niciun motiv de nervozitate și niciun motiv, ca oamenii să-și ridice banii dela bănci. Dacă deponenții asaltează institutele de bani, prin aceasta aduc institutele de bani în situație gravă. Publicul trebuie deci lămurit și luminat, că prin ridicarea depozitelor dela bănci siesi nu-și face nimeni niciun bine, ear concetățenilor săi și patriei în general îi pricinuește cea mai mare pierdere.

La timpul său ne-am fost spus și noi părerea, anume: că tocmai în timp de război, economiile oamenilor, fie mici, fie mari, nu sînt nicînde atît de bine păstrate și asigurate, ca tocmai la bănci.

Dealtfel primejdia războiului nici nu ne mai amenință, deci ceice și-au scos banii dela bănci, ducă-i earășî îndărăt!

FELURIMI.

Știința română. Până acum cîtva timp era România o țară tributară străinătăței sub raportul științei. Nu făcea nimic fără concursul unui specialist străin. Se întâmplă adesea ca pentru construirea unei case era chemat un arhitect din străinătate. În cercurile medicale și farmaceutice se citează cazul tipic că acum treizeci, patruzeci de ani se aducea apă distilată dela Viena!...

Judecînd starea lucrurilor de azi putem zice împreună cu poetul: Quantum mutatus ab illo.

Azi arhitectii naționali contruesc cele mai solide podoabe arhitectonice; inginerii români execută cele mai grele lucrări tehnice, savanții din țară se disting prin lucruri de valoare. Azi poporul român a intrat în rîndul națiunilor culte.

Ceva mai mult: azi străinătatea a început să recurgă la luminile specialiștilor noștri. Numele unui dr. Babeș, unui dr. Marinescu, Dr. Toma Ionescu, sînt citate cu respect de lumea cultă din străinătate; numele d-lui Saligny, autorul falnicului pod dela Cernavoda, a trecut hotarele țării și cînd a fost vorba acum doi ani de construirea unui nou pod peste Dunăre, Bulgaria hotărîse ca lucrările respective să fie încredințate d-lui Saligny.

Mă gândiam la fama câștigată de specialiștii români citînd în ziare că guvernul egiptean a chemat pe dr. Mrazec să facă cercetări geologico-petroliere în Egipt. Cine zice Egipt zice Anglia, și dacă un popor ca cel englez, care stă în fruntea civilizațiunei, încredințează unui savant român lucrări de o însemnătate hotărîtoare, faptul atestă cu strălucire progresele științei române.

Dar asemenea succese să nu ne amelițiască. Avem încă multe de făcut; știința română abia a început să se afirme. Avem încă de muncit și succesele de până acum să ne fie numai un îndemn la muncă.

G.

CRONICA.

Societatea pentru ocrotirea săracilor dela „Coroană” a dat și ăstan hainuțe și alte felurite daruri de Crăciun la 10 copii săraci din localitate, cărora consilierului reg. Dr. Paul Fitz, președintele societății, în fața unei mari asistente de public, le-a dat sfaturi bieuvoitoare.

Praznicul păcurarilor români din localitate s'a serbat și ăstan în ziua patronului lor sf. Spiridon cu obicinuita solemnitate.

Grație purtării de grijă a preotului Ion Murgu, la școala primară ort. rom. din Sasca-montană a fost numită învățătoarea Ana Draganu din Nicolinț. Bravo! Sascanii nu vor să-și lase școala lor confesională, ca Bufanii noștri din alte părți.

Prof. Dr. Toma Ionescu, rectorul universității din București, a primit următoarea telegramă din Stara-Zagora:

Ofițerii și soldații răniți în războiul pentru liberare, operați de chirurgii români cu stovaină, exprimă cea mai mare mulțumire pentru geniala descoperire a stovainei de către marele profesor și chirurg Toma Ionescu, care aduce bine omeneirii suferinde.

Adv. Cornel T. Albu anunță că și-a deschis birou advocațional în Timișoara-Fabric, Piața Kosuth nr. 4, etaj I.

Examenul mașinistilor și fochiștilor se va ține la 5. Ianuar d. la 8 ore în Timișoara (Józsefváros).

Ziarele engleze vestesc că cu ocazia unor săpături s'ar fi găsit în Aberfrew din Wales o medalie de aramă, avînd pe o lature icoana autentică a feței lui Isus Christos.

„Frankfurter Zeitung” scrie că Bulgarii ar fi avînd 70.000 morți și răniți, înafară de cei 20.000 morți și răniți în bătălia dela Ceatlagea, ear număr bolnavilor de holeră și tifos se urcă la 15.000. Oribil!

Vestitul aviator francez Garros a atins în zbor 5801 m. creînd un nou record al înălțimii.

La Sinmiciăușul-mare a fost ales preot Petru Fleșer din Belinț.

Secția timișoreună a Reuniunii medicilor din Ungaria, în considerare la scumpetea traiului de astăzi, a hotărît să ceară urcarea remunerației anuale a medicilor de casă. Minimul acestei remunerații începînd cu 1 Ianuar 1913 va fi pentru Timișoara 100 de cor. În suma aceasta nu se cuprind și taxele pentru consilii medicale, pentru operațiuni și certificate. Taxa anuală de o sută coroane se plătește în două rate: în Ianuar și în Iulie.

Epitropia fundațiunii pentru ajutorarea ziaristilor români din Ungaria adresează publicului românesc rugarea, ca obicinuitele rescumpărări de feicitări de sărbătorile ce se apropie, să le facă deastădată în favorul fundațiunii pentru ajutorarea ziaristilor români din Ungaria, fiind această fundațiune mai avizată la sprijinul public.

În cercuri diplomatice vieneze se afirmă, că în caz dacă Grecia și Bulbaria nu se vor putea înțelege privitor la posesiunea Salonicului, marile puteri vor faee propunerea, ca: orașul Salonic și ținutul aparținător să fie declarat *teritor internațional*.

† Eugen Brote, publicist, redactorul foii „Deșteptarea” din Brașov, a decedat în mod subit Mercuri în Brașov și a fost înmormîntat Vineri în Rășinari. Decedatul a fost asesor consistorial în Sibiu, preșident al reuniunii de agricultură sibiene, vicepreșident al partidului național român și sufletul mișcărilor politice pe vremea memorandumului. Odihniască în pace.

În urma abdicării lui Neumayer a fost ales primar al Vienei fostul ministru, Dr. R. Weiskirchner, un fruntaș al partidului creștin-social.

Poșta Redacțiunii.

Lian. Primit așteptăm și restul — la vreme. Salve!

Petrache. Cînd ne mai revedem?

Poșta Administrațiunii.

Rugăm, și în acest ultim număr al anului curent, pe toți restanțerii: să ne trimită în curs de 3 zile banii, la dincontră, neavînd încotro, o să-și silim pe calea legii să-și împliniască datoria.

Bibliografie.

Nașterea și Moartea materiei. Cum s'a născut materia, ce formează toate corpurile ce le vedem, cele pămîntești, ca și cele cerești, are ea o durată veșnică, moare ea? Acestea sînt problemele cu cari s'a ocupat marele învățat d-rul Gustave Le Bon, ale cărui scrieri științifice au fost traduse în toate limbile. Era cutotul necesar ca Biblioteca pentru toți să dea un rezumat al acestor interesante cercetări. În „Nașterea și Moartea Materiei” se va găsi un rezumat excelent al cercetărilor autorului, făcut chiar de el însuși, deoarece traducătorul a ales chiar capitolele în cari Gustave Le Bon își explică teoriile sale. Traducerea, datorită d-lui Victor Anestin, e urmată de un capitol intitulat „Nașterea și moartea lumilor”, prin care traducătorul explică unele dintre chestiunile astronomice cu cari s'a ocupat d-nul Gustave Le Bon, după cele mai noi cercetări făcute în domeniul astronomiei. Scrierea aceasta va interesa, deci, pe toți cari vor să cugete, pe toți cari vor să aibă o cultură generală solidă. Prețul 30 bani. De vînzare la toate Librăriile din țară.

A apărut Nr. 1. din „Cuvîntul Adevărului” revista mănăstirii Prislopului u. p. Hátszeg, cu următorul cuprins: Cuvînt înainte. Redacția. Predică pe Dumineca înainte de Nașterea Domnului, Predică pe sărbătoarea Nașterii Domnului, I. Predică pe sărbătoarea Nașterii Domnului, II. Predică pe Dumineca după Nașterea Dumnului. Predică la Anul-Nou. Predică la Botezul Domnului. Predică la Dumineca după Botezul Domnului. Rubrica pastorală. Predică în Dumineci și sărbătorii în biserica orientală. (nb): umblatul cu crucea la Bobotează (nb). Cronică. Episcopul Dr. Valeriu T. Frentiu. (Redacția); Știință și credință în Anglia. (nb); Unde dai și unde creapă (nb). Poșta redacției.

Editor-proprietar: Gheorghe Jianu.
Redactor-responsabil: Ilie Oravițanu.

Totfelul de inserțiuni și reclame se primesc spre
publicare în

„PROGRESUL“.

Cancelarie de agentură

concesionată de autorități,
pentru comisiuni, informațiuni și
deslușiri.

În interesul publicului din Biserica-albă și împrejurime am aflat de bine a deschide o cancelarie în care se vor da deslușiri și informațiuni precise în toate ramurile comerciale, industriale și administrative, de care On. public are indispensabilă lipsă în lupta pentru existență mai cu seama în cauze comunale administrative, de dare, procentuațiuni, transgresiuni, militare, orfanale, matriculare, exoperarea împrumuturilor de bani, cumpărare și vânzare de realități și altele. Spre orientare amintesc că am legătură cu autoritățile cercuale, comitatense și ministeriale, așa că orice afacere prin intervenirea mea poate fi grabnic și favorabil rezolvită.

Cancelaria mea de informațiune se află în casa unde este ospătăria „Vaporul alb“ peste drum de parcul orașului.

Theofil Popovici

Un

arangement de moară

cu două petri e de vânzare din mină liberă.

A se întreba la proprietarul: **Iacob Murgu**
în **Ilidie (Illyéd)**, lângă Oravița.

De vânzare

Pământ arabil de clasa I. în hotarul comunei Comoriște.

Focea catastrală Nr. 537 șapte jugere; Nr. 394 două jugere, Nr. 426 nouă jugere. Condițiuni absolut favorabile. Informațiuni la Administrația noastră.

Premiat cu marele premiu Grand Prix.

Cine dorește să aibă o față albă ca laptele, să folosească **crema americană, pudra americană și săpunul american**, care depătează de pe față și de pe mini orceful de pete, și întrece toate mijloacele de acest fel, întrebuințate până acum. Se capătă la: **Apoteca Sfintul Gheorghe în Oravița** (peste drum de prăvălia R. Goldstein).

Prețul unui borcan de cremă americană 1 coroană. Prețul pudrei americ. 1 cor. 50 fil. Prețul săpunului americ. 80 fil. Încontra durerii de dinți mai bune sînt picăturile americane. Prețul 1 cor.

Cea mai bună hîrtie pentru cigarete Club din fabrica Modiano.

Depoul general pentru Banat la
IGNAZ FELDMANN
în Oravița.

Se capătă în toate prăvăliile mai bune.

Farmacia „La vulturul negru“

(Apoteca bătrînă)

ORAVIȚA

Fondată la anul 1797.
Proprietatea Knoblauch din 1817.

— Telefon Nr. 59. —

Roma 1911.

Paris 1911, medalia de aur.

Spiritul Mentholos — Knoblauch

preparat al farmaciei „La vulturul negru“ din Oravița, prețul dela 40 fil. până la 2 cor

Kremă de lillie americană	à Cor. 1.-
Pudră de lillie americană, albă, roză și crème	„ „ 1.20
Săpun de lillie americană	„ „ -.70
Pieaturî pentru dinți	„ „ 1.-
Picături chineze pentru dinți	„ „ 70.-
Esență de liqueur, rom, preparat Knoblauch,	Litru à 20 fil.
Bomboane pentru tusă	à 20-60 „
Esență de mușchi izlandeze specialitate engleză	à Cor. 1-1.50
„ „ „ pentru reumă	à Cor. 1.-

Leac împotriva panglcei (limbricul mare).

Mare depozit de articole de gumă, pentru bărbați și femei, legături pentru soboriți dela fabrice de primul rang indigene și străine.

Ceiece nu s'ar găsi în depozit se câștigă prompt în 2-3 zile fără nicio cheltuială. Comande dela 6 coroane insus se trimit gratuit.

Parfumerie și preparate cosmetice, cremă pentru obraz, săpunuri și alte specialități ale farmaciei se capătă la

„Apotecăria bătrînă“ a lui **Max de Knoblauch** în Oravița
în ulița mare, peste drum de otelul „Coroana“.

Apoteca la „Sf. Gheorghe“

Strada principală (vis-à-vis de R. Goldstein)

Oraviciiana

soțietate pe acții

fructifică toate depunerile noi cu

 5% netto.

Darea o plătește institutul.

Directiunea.

Prețuri reduse!

Din cauza mutării cu prăvălia, s'a început târgul de Crăciun în

Librăria Felix Weiss,

unde se vind toate articolele din depozit cu prețuri foarte reduse.

Mare asortiment în cărți cu iconi, cărți de rugăciuni, jocuri sociale.

Albunuri de toțfelul, rame pentru fotografii.

Hîrtie de epistole, mape de scris granituri pentru birouri, garnituri de fumat, leonî,
și alte multe articole și cadouri de Crăciun și de anul-nou.

Bilete de vizită, bilete de crăciun și de Anul-nou! Calendare!

Banca de asigurare
'Transylvania'

fondată la 1868, primește asigurări pe viață și asigurări încontra fecului și încontra grîndinei etc. în condiții foarte favorabile.

Valori asigurate: 105 milioane cor. — Despăgubiri plătite: 7½ milioane cor. Fonduri de rezervă: 2 milioane cor.

Informațiuni la Direcțiune în **Sibii**, strada Cîsnădiei 5., la Agentura principală în **Arad** la Agentura cercuală din **Oravița** și la Agenturile locale de prin diferite comune românești, reprezentate prin bărbați de-ai noștri de toată încrederea.

Opuři și broșuri

Se recomandă

a executa următoarele:

Foři periodice

INVITĂRI.

BILETE DE LOGODNĂ
după dorință și în culori

BILANTURI

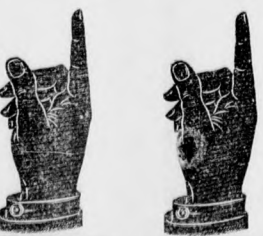
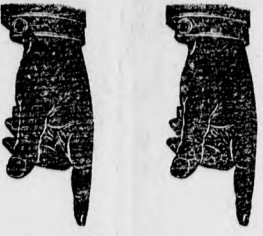
ANUNȚURI FUNEBRALE

PROGRAME.

BILETE DE CUNUNIE
după dorință și în culori

ADRESE

BILETE DE ÎNTRARE

Tipografia „PROGRESUL”

societate pe acții

ORAVIȚA

piata mare (lîngă Moara de foc)

PRET-CURRENTURI

în or ce limbă.

NOTE

STATUTE * LIBELE

CIRCULARE

AFIȘE

CĂRȚI DE VISITĂ

diferite formate

MENU

PLICURI CU FIRMĂ

OBLIGATIUNI

Diferite tiparituri pentru bănci

Comandele primite se efectuesc cu promptitudine și cu conștiință.

Cărți în comisiuni

PREȚURI MODERATE!

Panglici pentru morți

Abonamentul:

Pe un an 8 coroane.
Pe jumătate de an 4 cor.

Pentru România și alte țări străine pe an 10 cor.

—
Un număr singuratic
10 fileri.

PROGRESUL

Redacția și Administrația Nr. 817.

—
Telefon Nr. 29.

—
Apare în fiecare Sâmbătă.

—
Inserate după învoială.

—
Manuscripte nu se înapoiază.

Crăciunul.

Crăciun!... Ce cuvânt plăcut, bogat în cuprins... În limba popoarelor nici nu poate fi un alt cuvânt mai adânc, mai plin de înțeles decât acesta... Gîndurile noastre se eliberează de cătușele înguste ale mizeriilor zilnice și ne odihnim — câteva clipe lângă leagănul sfînt, în care s'a odihnit Mîntuitorul.

În depărtarea vremilor întrezărim aceia slăvită peșteră, în care o mamă, chinuită de oboseală, își contemplează într'un extaz al uitării de sine, micul pruncuț adormind, cu un zimbet divin pe buze... Tresărim fără de voce și simțim cum pe inimile noastre se revarsă ceva cald, ceva nespuse de dulce, ce ne inviorează ca o ploaie binefăcătoare.

Cu aceiași căldură în ochi, desigur, căutăm și noi la odraslele noastre, adormind în clipita cînd în graiul lor gîngurii încercau a ne spune ceva... Ochi ni-se înduioșează și fără de voce rostim o rugăciune pentru sănătatea și viața lor, ca bunul Dumnezeu să le facă parte de un viitor strălucit... Șapoi încă un pas... și ne oprim la înșasă vremea, cînd și noi eram așa de fericiți și nevinovați!

Între atunci și acum e o răspîntie, o lungă răspîntie de drum. După cei dintâi pași ce i-am făcut, cînd dezmerdările părinților nu mai veghiau la căpătușii noastre, această mare taină cu care numai odată ne întîlnim aici pe pămînt, ne-a luat în stăpînire.

În marele vîrtej al ei cîntecile de leagăn, mîngăerile părințești au dispărut, ear

înlocul lor au început să răsune glasuri... glasuri străine, stridente, vrășmașe. Pretutintîndeni un vaer general de neîndestulare, o vecinică încercare între om și om. Azi, pentru cei mai mulți dintre noi, viața e un jug, o povară grea și neplăcută, pe care siliți sînt toți să o poarte pînă la groapă... și earășii — pentru alții: un neîntrecut îndemni de a se înălța sus, cît mai sus pe scara onorurilor lumestii și deșarte.

De unde atîta măsură nedreaptă? De unde aseastă disordine în viață?

În nizuința de a răspunde, dibuim ca prin întuneric și sîntem deopotrivă același, cari în vis dîndu-și cu capul de pîrețe, se pomenesc cu dureri, fără să știe cum și de unde provin.

De pe buzele slăvitului Mîntuitor înșă răsună eternele cuvinte: „Eu sînt calea, adevărul și viața“...

Ne cade greu nouă, celorce am descifrat problemele adînci ale naturii și am descătușat puterile ei pentru a ne apleca mințile în fața acestui „fiu nazarinean“, dar în aceste cuvinte ale evangheliei — orcît de simple ar părea — răsună cea mai sublimă filozofie în stare de a limpezi întregul rost al vieții noastre pămîntești.

Unul este adevărul și una este calea, ce ne duce la dînsul. „Învățați dela mine, că blind sînt și smerit cu inima“, ne spune earășii Mîntuitorul. Înșă cîți ne-am silit în cursul vremilor să-i urmăm pilda?

În fața leagănului unde odihnim, eată cum o ceață întunecoasă se desprinde de pe

ochi noștri zăbind — în toată splendoarea lui: **adevărul**.

La lumina lui, răscolindu-ne trecutul, subt spuza lui zărim îngropată o inimă, zgîrcită și mică, îndestulată cu sine, mîndră pentru propria-i viață. Și 'n goana noastră nebună după întreceri am părăsit, oh decînd, calea adevărului, fără să cumpănim, să ne facem înțai singuri prețuirea cuvenită, — străbatem înapoi și lovim fără cruțare în tot ce ne stă în cale. Dar nu-i destul atîta.

Vorbim foarte mult despre adevăr și bine, două lucruri deapururi vecinice și mari, ca să le sfidăm în față, să trecem nepăsători peste ele. Eată, de unde derivă cel mai mare rău în viață. Nu din faptele cele rele ale oamenilor, ci din nepăsare, din sărăcia lor morală față de adevăr și de bine.

Și blindul Nazarinean deacea s'a sălăsluit în pîntecele Fecioarei și a venit între noi, ca să ne neteziască glimpii din calea vieții și stabilind, subt lumina eternului **adevăr**, marginile ei, să ne-o facă plăcută și lesne de străbătut.

Destul! Sculați-vă acum gînduri drumețe, delîngă leagănul vrăjit, unde ați odihnit câteva clipe, sculați-vă să mergem de aici și — în cadrul înduioșătoarei sărbătorii de azi, reconstruind demnitățile **morală** a omului, dați-i loc să percurgă în liniște drumul acestei vieți, la pragul căreia strălucește apoteoza vieții de veci și blinda figură a „profetului“ din Nazaret, care ne cheamă: „o voi toți cei osteniți, veniți... veniți...!“

Lian.

FOILETON.

La Crăciun.

Ce aspect înviorător și-se desfășură înaintea ochilor sufletești, în pragul sărbătorii Crăciunului. În trenuri afluență neobicinuită; oameni veseli grăbesc la ai lor ca să serbeze împreună... Copii dela școli grăbesc cu neastîmpăr spre casă la căminul cald al părinților, unde mama își așteaptă cu zor odorul dus de 4 luni. Ce scene duioase se petrec pe rotogolul îmbătrînitului nostru pămînt. Mama, pe care o cîntă marele poet al durerii M. Eminescu: O, mamă, scumpă mamă, în negura de vremei, pe freamătul de frunze la tine tu mă chemi etc.; ear Gh. Coșbuc o dezmeardă: Afară-i vînt și e 'norat, și noaptea e firzie; copilele și-s-au culcat, tu inimă pustie; stai tot la vatră 'ncet plîngînd: e dus și numai vine! Șadormi firziu cu mine 'n gînd, ca să visezi de mine!...

Cu cîtă dragoste îl îmbrățișează și sărută privindu-l cu nespuse ferice în suflet. Ear cînd vine feciorul dela miliție, în concediu pe sărbătorile Crăciunului — tot mama e cea arsă de dorul lui și-l întîmpină cu lacrimile ei cristaline — izvorite din sufletul ei pălit de arsura atîtor doruri și grijii. Acum la Sărbători își alină nițel dorul văzîndu-l earășii la vatra părintească. Mai vin apoi și celelalte neamuri, prietini și vecini să strîngă mina noului sosit. Ear cea mamă bătută de vînturi, de ploaie și ninsori, care umblă ca o fantomă, între suspine înăbușite, printre cru-

cile din cimitir căutînd movila subt care zace toată bucuria ei...

Azi multe mame cu fața brăzdată de enorme dureri sufletești, caută locul unde să verse lacrimi ferbinți după cei rupți din sufletul lor... Și aceste lacrimi le uscă credința în Mîntuitorul lumii; blindul și dulcele glas le împacă pe toate.

Sufletul creștinului în preajma acestei zile mari se moaie. Par'că și firii mai harpagone devin mai cheluitoare în zilele marelui sărbătorii a Nașterii lui Isus. Prestetot schimbarea miraculoasă în sufletele milioanei numai o putere divină o poate produce, și aceia zace în credința către Dumnezeu. Ființele blăjine, cari nu se cufundă în ale scobirei rostului de a fi ori a nu fi, îngropîndu-se cu bieții lor creeri în ale cărți voluminoase, studiind cu îndirjire, pentru a dezlega problema care a stîns pîn'acum multe lumini, simțesc în această mare zi o mîngăere înviorătoare, uită pe câteva momente toate nevoile lumestii, deschid porțile sufletului lor, să între acolo duhul cel bun și blind. În aceste clipe mărețe par'că și cel mai îndrăcit om se coboară în cămara de mult și greu zăvorită a lumii sale sufletești și, poate fără voea lui îl răpesc gîndurile la zilele trecute, la viața sa scursă în noianul vremii și par'că aude din adînc vocea muștrătoare a conștiinței trezite în aceste mărețe zile. O roșată grăitoare se furișează pe fața lui... Primește mîngăerea la spovedanie, cînd își descarcă balastul sufletului chinuit — prin mir își primește întărirea promisiunii făcute către Dumnezeu, că va rupe

cu trecutul, că 'n legile moralei întemeiate de Mîntuitorul nostru își va petrece restul vieții, și poatecă această nouă îndrumare a unei voinți mai nobile, îl va purta pe alte căi mai bune... Ferbarea asta binefăcătoare în lumea internă a creștinului din care n'a perit credința în Dumnezeu îl înalță spre culmile unei vieți mai frumoase, ear ateul e mereu muncit de gîndurile negre ale nimicniciei... Unde îi sînt acestuia clipele emoționante, bucuriile cele recreatoare, cari îi dau noui puteri de a purta cu resignațiune povara vieții? Este trecerea acestuia în Nirvana atît de păciuită, de resignată, ca aceluși cu credința în viața de apoi?!

Mîntuitorule, mărire ție, că ai venit să illuminezi întunerecul ce apasă omenirea, trimite și acum și întotdeauna razele tale binefăcătoare asupra celorce te prăznesc cu bucurie și iubire de oameni, ear pe cei negri la sulet îi abate pe căile adevărului și ale iubirii de oameni!

Sirach.

Mărire întru înălțime!

Acum e ziua să se nască,
El, Fiul Tatălui ceresc;
Ca lumea să o mântuiască
De tot păcatul strămoșesc.

Acum și oastea îngerească,
La Vitleem, jos a venit,
Și pe ființa cea cerească,
Cîntînd în chor o a preamărit: